

CRÒNICA DE JOAN DE SAGARRA

Sobre la dificultat d'

"Torno, doncs, a escriure en català per mala consciència i perquè, tal com pinta la política del país, cal estar al cas. Pujolista, si he de ser sincer, no ho estat mai. Però, alto!, tampoc antipujolista, com puguin creure alguns."

De tant en tant m'agafa el delit d'escriure en català. I més que d'escriure, de veure un paper meu publicat en català. Deu ser un rebrot de la mala consciència que arrossego des del dia que vaig començar a escriure, ja fa més de 30 anys, en un diari que es deia *El Noticiero Universal*. Ben cert és que en aquella època no hi havia diaris en català –tampoc no es pot dir que ara n'hi hagi gaires–, però el sol fet de veure aquell primer article meu publicat al "Noticiero", com en dèiem afectuosament, en castellà, em va produir una sensació de tristesa i, alhora, una certa repulsió. Em semblava com si mai no hagués d'abandonar aquell col·legi de *reverendos padres* en el qual, el dia de la promulgació de dignitats, un Juan de Sagarra de 17 anys, amb aires de tifa, es penjava al coll la medalla de Príncipe de Redacción, després d'amanir un text descaradament barroc, descaradament jesuític, amb un raig d'autèntic oli azorinià (de l'Azorín de *Campos de Castilla*) i unes gotes de vinagre unamunianes, més o menys químicament pures.

Escriure en castellà sempre m'ha produït la sensació, un pèl confusa, tot s'ha de dir, d'estar traint alguna cosa o alguna persona. No pas el meu pare, Josep Maria de Sagarra de Castellarnau, l'autor d'*El foc de les ginesteres*, que se'n va fer un tip d'escriure articles en castellà –per fer bullir l'olla, com ell deia–, sinó algú molt més llunyà, o potser no tan llunyà, tal vegada el meu avi matern, Celestí Devesa, que no vaig arribar a conèixer i que feia "quessussitos" al seu taller d'Olot i, alhora, feia la feina de corresponal de *La Veu de Catalunya*.

En francès vaig escriure una dotzena d'articles sobre personatges del *music-hall* al setmanari parisenc *Arts* abans d'escriure al *Ciero*, i em va passar una cosa semblant. De sobte, em despertava de nit entresuat, convençut de ser la reencarnació del Scarpia català, el meu avantpassat François de Sagarra, president que fou del Consell Sobira del Rosselló, governador dels Comtats del Rosselló i de la Cerdanya, un català de Lleida que havia venut els seus germans al seu amo Lluís XIV; un fill de puta que amb el seu nom ha enriquit el repertori injuriós de la Catalunya Nord. "És de la pell d'en Sagarràs!", diuen encara molts vells de Perpinyà, de la mateixa manera que nosaltres dèiem: "És de la pell d'en Barrabàs".

Així doncs, m'he decidit a tornar a escriure en català. Com ja abans havia fet temporalment a *Serra d'Or*, a *Canigó* –aquesta vegada gratuïtament, per amor a la pàtria (devia estar molt angoixat)–, a *Saber* (encara em deuen 9.000 pessetes), a *El Món*, i a altres publicacions que ara no recordo, a més, és clar, d'EL TEMPS, on vostès ara m'hauran de suportar un cop més, ja que l'amic Eliseu Climent sembla disposat a pagar-me dues capsas de Montecristo del núm. 4, ara que ja no se'n troben, i les que es troben són infumables. Què més voldria jo que publicar exclusivament en català! La darrera vegada que me'n van fer una proposta, per part del senyor Max Cahner, aleshores editor del diari *Avui*, en as-sabentar-se aquest senyor de la quantitat que em pagaven llavors al diari *El País* (unes 200.000 pessetes mensuals), em va dir que per res del món no deixés *El País*. I allà continuo, per fer bullir l'olla, com deia el meu pare.

Torno, doncs, a escriure en català per mala consciència i perquè, tal com pinta la política del país, cal estar al cas. Pujolista, si he de ser sincer, no ho he estat mai. Però, alto!, tampoc antipujolista, com puguin creure alguns. El que passa és que la Catalunya que ens vol vendre el president, amb la seva preocupació sobre la governabilitat de l'estat espanyol i tota la conya del 15%, no em fa patxoca. Tampoc no m'inspira gaire confiança aquest *tinglado* de la Catalunya Segle XXI que s'ha empescat en Maragall. Amb els ministres Serra i Borrell i aquesta senyora, que ara no recordo com es diu i que condueix temeràriament els trens de la Renfe, al míting de clausura? No! De fet els qui més m'atrauen són la gent de l'Esquerra, els colomistes, els colomaires, els colomiers, els *colomeros*: els independentistes. Aquests són els que, en últim cas, m'hauran de guarir amb una cura de cavall, mal que em pesi, de la meva ja crònica mala consciència. "¡O esto o nada!", com diuen els de Cornellà. Vet aquí, què voleu que us digui, em cauen simpàtics! Convertir, com fan ells, el Día de la Hispanidad en un tec de botifarra amb mongetes em sembla collonut, sobretot si la botifarra és tan bona com el *morcón* que em va fer arribar no fa gaire una senyoreta amiga meva d'Extremadura. El que no acabo d'entendre –i que Déu em perdoni– és per què aquesta gent es fica tant amb les curses

sdevenir un català com cal

D7 UMBERT

de toros que, segons diuen aquests esquerrens, són foranes (com diuen a Mollerussa) o forasteres (com diuen a la Plana de Vic) al poble català, i que fan tuf de franquisme; “and Spaniards are so brutal”, com diuen les criatures d'ànima sensible i vegetariana.

lete i Arruza, divertint-me com un boig?

Pel que veig no em serà gaire fàcil d'esdevenir un català com cal. No defallirem!
(Continuarà...) **Joan de Sagarra**

Un tuf de franquisme? Que potser no saben aquesta gent –que truquen de tant en tant– que el pobre Federico García Lorca, l'amic de la Xirgu, d'en Dalí, del meu pare, el van afusellar de matinada entre dos *banderillers* rojos i un mestre d'escola? Que no saben que durant la guerra civil la desfilada, a moltes places d'Espanya, es feia amb els toreros i quadrilles “con el puno en alto”? És que la Mediterrània, la mare nostra, no és l'autèntica mare del toro, de Creta, la mamella institucional de Baltasar Porcel? I què cony, doncs, pintava jo, als meus set anys, a la Monumental de Barcelona, la diada de la Mercè, al costat del meu pare, tan català ell, en el famós “mano a mano” de l'any 1945 entre Mano-